

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Факультет № 1
Кафедра кримінального права і кримінології

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Основи кримінального права»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузь знань – 12 Інформаційні технології;
спеціальність – 125 «Кібербезпека (Безпека інформаційних та
комунікаційних систем)»

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 19.05.2022 р. № 5

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 1
Протокол від 18.05.2022 р. № 5

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 19.05.2022 р. № 5

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального права і кримінології, протокол від 03.05.2022 р. № 6.

Розробник:

доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Кондратов Д. Ю.

Рецензенти:

1. професор кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доктор юридичних наук, професор Храмцов О. М.
2. завідувач кафедри кримінального права та кримінології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Харченко В. Б.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма обов'язкової навчальної дисципліни складена відповідно до освітньої програми первинної професійної підготовки за професією 5162 Поліцейський; спеціальність 081 Право, 262 Правоохоронна діяльність, 125 Кібербезпека, 053 Психологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є чинне кримінальне законодавство України, навчальна та наукова юридична література, а також судова та слідча практика у кримінальних провадженнях.

Міждисциплінарні зв'язки: Успішне вивчення навчальної дисципліни «Основи кримінального права» не можливе без звернення до окремих положень інших юридичних та неюридичних дисциплін:

- **філософії** – при вивченні питань про свободу волі в кримінальному праві, співвідношення Загальної та Особливої частини кримінального права;
- **теорії держави та права** – для засвоєння понятійного апарату, єдиного для всіх юридичних наук, що є необхідною базою для вивчення галузевих правових дисциплін, у тому числі кримінального права. Зокрема при дослідженні принципів кримінального права, кримінально-правової норми, визначенні суспільних відносин;
- **конституційного права** – при визначенні спрямованості та змісту норм кримінального права;
- **адміністративного права** – при вивченні окремих ознак кримінального правопорушення, з'ясуванні критеріїв відмежування кримінальних від інших видів правопорушень;
- **кримінального процесу** – з метою правильного з'ясування питання про винність особи у вчиненні кримінального правопорушення і застосування до неї покарання, співвідношення змістовного характеру кримінального права та правової процедури застосування кримінально-правових норм в практичній діяльності;
- **кримінально-виконавчого права** – при вивченні підстав, меж, умов та порядку призначення покарань та аналізу питань щодо порядку та умов виконання кримінальних покарань;
- **міжнародного права** – для засвоєння окремих питань чинності закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі, кримінально-правової характеристики кримінальних правопорушень проти безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

Тема № 1. «Поняття та система кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність».

Тема № 2. «Поняття, ознаки та види кримінального правопорушення».

Тема № 3. «Склад кримінального правопорушення. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення».

Тема № 4. «Стадії вчинення кримінального правопорушення».

Тема № 5. «Співучасть у кримінальному правопорушенні».

Тема № 6. «Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень».

Тема № 7. «Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння».

Тема № 8. «Поняття, мета та види покарань».

Тема № 9. «Призначення покарання».

Тема № 10. «Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи».

Тема № 11. «Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи».

Тема № 12. «Кримінальні правопорушення проти власності».

Тема № 13. «Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності»

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Основи кримінального права» є оволодіння курсантами (слухачами):

- знанням завдань, функцій та принципів кримінального права;
- знанням загальних принципів та напрямків кримінальної політики України;
- знанням загального понятійного апарату кримінального права України;
- вмінням здійснювати систематизацію та пошук кримінально-правових норм;
- вмінням аналізувати юридичну літературу, в якій висвітлюються окремі положення кримінального права України;
- вмінням виявляти об'єктивні та суб'єктивні ознаки загального складу кримінального правопорушення та здійснювати кримінально-правову характеристику цих ознак в складах конкретних кримінальних правопорушень, передбачених Особливою частиною Кримінального кодексу України;
- вмінням визначати підстави й форми реалізації кримінальної відповідальності та підстави застосування інших заходів кримінально-правового впливу;
- вмінням здійснювати пошук та критичний аналіз матеріалів правозастосовної діяльності при вирішенні конкретних практичних завдань;
- навичками щодо правильного застосування загальних інститутів кримінального права при вирішенні практичних завдань;
- навичками щодо виявлення ознак кримінального правопорушення у вчиненому діянні, відмежування кримінальних від інших видів правопорушень.

1.2. Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Основи кримінального права» є формування у курсантів (слухачів) системи знань та умінь, необхідних у діяльності з розслідування, запобігання і профілактики кримінальних правопорушень. Вивчення кримінального права забезпечує систематизоване засвоєння курсантами (слухачами) теоретичних знань про головні принципи, категорії, положення та інститути цієї галузі юридичних знань, навчання їх правильному орієнтуванню як в Загальній, так і Особливій частині чинного

кримінального законодавства, набуття вміння застосовувати норми кримінального права, зокрема, здійснювати кримінально-правову характеристику об'єктивних та суб'єктивних ознак окремих складів кримінальних правопорушень, передбачених Особливою частиною Кримінального кодексу України. Вивчення цього курсу повинно сприяти формуванню у курсантів поглядів на закон про кримінальну відповідальність як важливий засіб захисту людини, суспільства та держави від суспільно небезпечних посягань. Отримані при вивченні кримінального права знання і вміння необхідні для набуття навичок щодо здійснення процесу кваліфікації кримінальних правопорушень, у тому числі щодо розмежування окремих злочинів один від одного, відмежування злочинів від кримінальних проступків та інших правопорушень, а також опанування ряду суміжних навчальних дисциплін (кримінології, криміналістики, кримінального процесу, спецкурсів з кримінального права).

1.3. Згідно з освітньою програмою здобувачі повинні:

знати:

- загальні та специфічні ознаки кримінального права, його предмет та метод правового регулювання, а також завдання, функції та принципи кримінального права;
- загальний понятійний апарат Загальної та Особливої частини кримінального права України;
- зміст, завдання та значення інститутів Загальної та Особливої частини кримінального права України;

вміти:

- вільно орієнтуватися в структурі чинного Кримінального кодексу України, здійснювати в ньому пошук та систематизацію кримінально-правових норм;
- здійснювати початкову кримінально-правову оцінку суспільно небезпечних діянь, виявляти ознаки кримінального правопорушення, аналізувати загальний склад кримінального правопорушення за ознаками, що закріплені в кримінальному законодавстві, при вирішенні практичних завдань, передбачених навчальним планом;
- проводити розмежування окремих злочинів один від одного, здійснювати відмежування злочинів від кримінальних проступків, інших видів правопорушень, а також кримінально протиправних діянь від правомірної поведінки;
- проводити аналіз судової та слідчої практики, а також використовувати її при вирішенні практичних завдань.

1.4. Форма підсумкового контролю **екзамен**.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що складає 3 кредити ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-13	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-2	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
	СК-7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
	СК-8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. «Поняття та система кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність»

Поняття кримінального права як самостійної галузі права. Загальні та специфічні ознаки кримінального права, його предмет і метод правового регулювання. Система кримінального права.

Поняття закону про кримінальну відповідальність. Ознаки закону про кримінальну відповідальність. Завдання закону про кримінальну відповідальність. Функції закону про кримінальну відповідальність. Структура Кримінального кодексу України. Структура (розділи, статті, частини статей, пункти), значення та органічний взаємозв'язок Загальної та Особливої частини Кримінального кодексу України. Структура кримінально-правової норми. Види диспозицій та санкцій закону про кримінальну відповідальність.

Поняття тлумачення закону про кримінальну відповідальність. Види тлумачення закону про кримінальну відповідальність.

ТЕМА № 2. «Поняття, ознаки та види кримінального правопорушення»

Поняття кримінального правопорушення та його види. Види визначень поняття кримінального правопорушення: формальне, матеріальне, формально-матеріальне. Поняття кримінального правопорушення відповідно до ч. 1 ст. 11 КК України, та його значення. Характеристика ознак кримінального правопорушення. Значення ч. 2 ст. 11 КК України для визначення кримінального правопорушення. Відмінність малозначного діяння від кримінального правопорушення.

Класифікація кримінальних правопорушень та види злочинів. Відмежування кримінального правопорушення від інших правопорушень.

ТЕМА № 3. «Склад кримінального правопорушення. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення»

Поняття та кримінально-правове значення складу кримінального правопорушення. Співвідношення кримінального правопорушення та складу кримінального правопорушення. Елементи складу кримінального правопорушення. Ознаки складу кримінального правопорушення, які характеризують об'єкт, об'єктивну сторону, суб'єкт, суб'єктивну сторону. Поділ ознак загального складу кримінального правопорушення на обов'язкові та факультативні, значення такого поділу. Види складів кримінальних правопорушень.

ТЕМА № 4. «Стадії вчинення кримінального правопорушення»

Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення. Поняття закінченого кримінального правопорушення (ч. 1 ст. 13 КК України). Поняття та види незакінченого кримінального правопорушення (ч. 2 ст. 13 КК України). Поняття готування до кримінального правопорушення, його об'єктивні та суб'єктивні ознаки (ч. 1 ст. 14 КК України). Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення умислу (наміру). Поняття замаху на кримінальне правопорушення, його об'єктивні та суб'єктивні ознаки (ч. 1 ст. 15 КК України). Види замаху на кримінальне правопорушення. Відмежування замаху на кримінальне правопорушення від закінченого кримінального правопорушення та від готування до кримінального правопорушення. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення (ст. 16 КК України). Поняття та ознаки добровільної відмови при незакінченому кримінальному правопорушенні (ст. 17 КК України). Правові наслідки добровільної відмови (ч. 2 ст. 17 КК України). Дійове каяття при вчиненні кримінального правопорушення, його відмінність від добровільної відмови.

ТЕМА № 5. «Співучасть у кримінальному правопорушенні»

Законодавче визначення поняття співучасті у кримінальному правопорушенні (ст. 26 КК України). Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті. Види співучасників згідно зі ст. 27 КК України та їх характеристика. Форми співучасті: поняття та критерії поділу. Кримінальна відповідальність співучасників (ст. 29 КК України). Особливості кримінальної відповідальності організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації (ст. 30 КК України).

ТЕМА № 6. «Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень»

Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень як види множинності кримінальних правопорушень. Одиначне кримінальне правопорушення як структурний елемент множинності кримінальних правопорушень. Види одиначних кримінальних правопорушень: прості та

ускладнені (триваючі, продовжувані та складні (складені) кримінальні правопорушення). Види множинності кримінальних правопорушень та їх характеристика. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень (ст. 35 КК України).

ТЕМА № 7. «Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння»

Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, їх значення. Загальні ознаки обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Характеристика окремих обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння: підстави, ознаки та межі відповідальності (ст.ст. 36-39 КК України).

ТЕМА № 8. «Поняття, мета та види покарань»

Поняття покарання у Кримінальному кодексі (ч. 1 ст. 50 КК України). Значення та ознаки покарання. Мета покарання. Поняття та ознаки системи покарань. Види покарань, які містить у собі система покарань, встановлена ст. 51 КК України. Поняття і значення класифікації покарань.

ТЕМА № 9. «Призначення покарання»

Поняття законної підстави для призначення покарання. Принципи призначення покарання. Загальні засади призначення покарання. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення (ч.ч. 1-4 ст. 68 КК України). Урахування ступеня тяжкості вчиненого діяння, ступеня здійснення кримінально протиправного наміру та причин, внаслідок яких кримінальне правопорушення не було доведено до кінця. Призначення покарання за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті (ч. 5 ст. 68 КК України). Урахування характеру та ступеня участі кожного співучасника у вчиненні кримінального правопорушення. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом (ст. 69 КК України). Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень (ст. 70 КК України). Призначення покарання за сукупністю вироків (ст. 71 КК України).

ТЕМА № 10. «Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи»

Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Кримінально-правова характеристика окремих кримінальних правопорушень проти життя особи (ст.ст. 115-118 КК України). Поняття вбивства та його види.

Кримінально-правова характеристика окремих кримінальних правопорушень проти здоров'я особи (ст.ст. 121, 122, 125 КК України). Поняття та види тілесних ушкоджень. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень.

ТЕМА № 11. «Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи»

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Кримінально-правова характеристика окремих кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (ст.ст. 152-156 КК України).

ТЕМА № 12. «Кримінальні правопорушення проти власності»

Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти власності.

Кримінально-правова характеристика окремих складів корисливих кримінальних правопорушень проти власності, пов'язаних з викраденням або заволодінням чужим майном (ст.ст. 185-187 КК України). Поняття викрадення чужого майна та його ознаки. Предмет викрадення: його фізична, соціальна, економічна та юридична ознаки. Форми викрадення в залежності від способу вилучення чужого майна. Види викрадення в залежності від вартості викраденого майна. Визначення вартості викраденого. Значення поділу викрадення на форми та види. Корисливий мотив як обов'язкова ознака викрадення. Суб'єкт викрадення.

Кримінально-правова характеристика окремих складів корисливих кримінальних правопорушень проти власності, не пов'язаних з викраденням або заволодінням чужим майном (ст.ст. 189-190 КК України).

Загальна характеристика некорисливих кримінальних правопорушень проти власності.

ТЕМА № 13. «Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності»

Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

Кримінально-правова характеристика окремих кримінальних правопорушень проти громадського порядку (ст.ст. 293, 294, 296 КК України).

Кримінально-правова характеристика окремих кримінальних правопорушень проти моральності (ст.ст. 297, 299, 304 КК України).

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України: навч. посіб./за заг. ред. О. М. Литвинова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Константа, 2017. 448 с.

2. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях): навч. посіб./за заг. ред. д-ра юрид. наук., проф. О. М. Литвинова; Литвинов О. М., Житний О. О., Клемпарський М. М. та ін. Харків: МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2016. 328 с.

3. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. / А. М. Ященко, В. Б. Харченко, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова.

Харків: Право, 2019. 480 с.

4. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

5. Кримінальне право України. Особлива частина: навч. посіб. / А. А. Васильєв, О. О. Житний, Є. О. Гладкова та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова. Харків: Право, 2020. 656 с.

6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: станом на 20 січня 2016 р. О. М. Литвинов, П. Д. Біленчук, К. І. Беляков та ін. Київ: Центр учб. літ., 2016. 536 с.

7. Постанови Пленуму Верховного Суду України у справах кримінальної спеціалізації. Харків: Константа, 2018. 320 с.

Допоміжна

1. Антонюк Н. О. Кримінально-правова охорона власності: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 514 с.

2. Балабко В. В. Злочини проти життя та здоров'я особи: кримінальна відповідальність медичних працівників: монографія. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2017. 287 с.

3. Брич Л. П. Теорія розмежування складів злочинів: монографія. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 712 с.

4. Бурдін В. М. До питання про момент закінчення продовжуваних та триваючих злочинів. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ*: наук.-теорет. журн. Луган. держ. ун-т внутр. справ. 2013. № 1 С. 81-95.

5. Бурдін В. М. Закінчений злочин: спірні проблеми розуміння. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична : зб. наук. праць засн. Львів. держ. ун-т внутр. справ. 2013. № 3 С. 292-303.

6. Вереша Р. В. Кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами (порівняльно-правовий аспект). *Вісник Академії адвокатури України*. 2014. Т. 11 число 1 (29). С. 53-61.

7. Гуня І. І., Куц В. М. Насильницькі злочини проти власності. Алчевськ: СПД Бондаренко С. О., 2013. 208 с.

8. Дудоров О. О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: [наук.-практ. пос.] МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ, ім. Е.О. Дідоренка. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. 352 с.

9. Книженко О. О. Теоретичні засади встановлення санкцій у кримінальному праві: монографія. Харків: Акта, 2013. 384 с.

10. Ковальчук В. П. Кримінально-правові засоби протидії створенню злочинної організації: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 224 с.

11. Колос М. І. Українське кримінальне право: походження, розвиток і сучасність: монографія. Київ : Освіта України, 2019. 836 с.

12. Коханюк Т. С. Системне тлумачення кримінального закону: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 264 с.

13. Світличний О. О., Хряпінський П. В. Кримінальна відповідальність за

розбещення неповнолітніх. Дніпропетровськ: НГУ, 2014. 265 с.

14. Словник Загальної частини кримінального права України / авт.-упоряд.: С. Ф. Денисов, М. В. Пузиревський. Чернігів : Десна Поліграф, 2018. 535 с.

15. Яремко Г. З. Бланкетні диспозиції в статтях Особливої частини Кримінального кодексу України: монографія / Г. З. Яремко; за ред. В. О. Навроцького. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. 424 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.05.2021).

2. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 20.05.2021).

3. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.05.2021).

4. Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності: закон України від 15.04.2008 № 270-VI // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-17> (дата звернення: 20.05.2021).

5. Про боротьбу з тероризмом: закон України від 20.03.2003 № 638-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15> (дата звернення: 20.05.2021).

6. Про запобігання та протидію домашньому насильству: закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 20.05.2021).

7. Про захист суспільної моралі: закон України від 20.11.2003 № 1296-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15> (дата звернення: 20.05.2021).

8. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 20.05.2021).

9. Про психіатричну допомогу: закон України від 22.02.2000 № 1489-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14> (дата звернення: 20.05.2021).

10. Про державний кордон України: закон України від 04.11.1991 № 1777-XII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> (дата звернення: 20.05.2021).

11. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 № 6 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95> (дата звернення: 20.05.2021).

12. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 80 Конституції України (справа про депутатську недоторканність): рішення Конституційного Суду України від 26.06.2003 № 12-рп/2003 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-99> (дата звернення: 20.05.2021).

13. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://www.rada.gov.ua/>

14. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>

15. Офіційний сайт МВС України <https://mvs.gov.ua/>

16. Офіційний сайт Верховного Суду <https://supreme.court.gov.ua/supreme>

17. Інформаційне агентство ЛІГАБізнесІнформ <https://www.liga.net/>

18. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

19. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

20. Юридична бібліотека <http://www.pravo.biz.ua/>

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Приблизний перелік питань для підготовки до підсумкового контролю (екзамену) з дисципліни «Основи кримінального права».

1. Поняття, завдання та система кримінального права.
2. Поняття закону про кримінальну відповідальність, його ознаки та завдання.
3. Структура закону про кримінальну відповідальність.
4. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність. Види тлумачення.
5. Структура Кримінального кодексу України. Загальна та Особлива частини КК, їх єдність та взаємозв'язок.
6. Поняття кримінального правопорушення відповідно до ч. 1 ст. 11 КК України, та його значення. Види визначень поняття кримінального правопорушення (формальне, матеріальне, формально-матеріальне), їх сутність.
7. Ознаки кримінального правопорушення. Відмежування кримінального правопорушення від інших правопорушень.
8. Класифікація кримінальних правопорушень.
9. Поняття складу кримінального правопорушення, його елементи та ознаки.
10. Співвідношення кримінального правопорушення і складу кримінального правопорушення.
11. Види складів кримінального правопорушення.
12. Поняття та види об'єкту кримінального правопорушення.
13. Поняття предмету кримінального правопорушення та його місце в структурі складу кримінального правопорушення.
14. Поняття і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення.
15. Поняття суб'єкту кримінального правопорушення. Види суб'єктів

кримінального правопорушення.

16. Поняття і значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.

17. Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення.

18. Поняття закінченого кримінального правопорушення. Момент закінчення кримінального правопорушення з матеріальним, формальним та усіченим складом.

19. Поняття та види незакінченого кримінального правопорушення.

20. Готування до кримінального правопорушення: поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки.

21. Види готування до кримінального правопорушення. Відповідальність за готування до кримінального правопорушення.

22. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення умислу (наміру) та від замаху на кримінальне правопорушення.

23. Замах на кримінальне правопорушення: поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки.

24. Види замаху на кримінальне правопорушення.

25. Відмежування замаху на кримінальне правопорушення від закінченого кримінального правопорушення та від готування до кримінального правопорушення.

26. Відповідальність за готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.

27. Поняття та ознаки добровільної відмови при незакінченому кримінальному правопорушенні.

28. Стадії вчинення кримінального правопорушення, на яких можлива добровільна відмова.

29. Дійове каяття при вчиненні кримінального правопорушення, його відмінність від добровільної відмови.

30. Поняття, ознаки та значення співучасті в кримінальному правопорушенні.

31. Види співучасників та їх визначення в КК України.

32. Законодавче визначення виконавця (співвиконавця) кримінального правопорушення.

33. Організатор вчинення кримінального правопорушення, його поняття та види організаторських дій.

34. Підбурювач до кримінального правопорушення. Способи підбурювання.

35. Пособник у кримінальному правопорушенні. Види пособництва та відмінність пособництва від підбурювання.

36. Підстави та межі відповідальності співучасників.

37. Форми співучасті: поняття та критерії поділу.

38. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень як види множинності кримінальних правопорушень.

39. Одиначне кримінальне правопорушення як структурний елемент множинності кримінальних правопорушень. Види одиначних кримінальних правопорушень.

40. Повторність кримінальних правопорушень: поняття та ознаки. Умови відсутності повторності кримінальних правопорушень.
41. Види повторності кримінальних правопорушень.
42. Поняття сукупності кримінальних правопорушень та її ознаки.
43. Види сукупності кримінальних правопорушень.
44. Рецидив кримінальних правопорушень: поняття та ознаки.
45. Види рецидиву кримінальних правопорушень.
46. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.
47. Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, їх значення.
48. Поняття необхідної оборони. Підстава необхідної оборони та її ознаки.
49. Перевищення меж (ексцес) необхідної оборони.
50. Поняття і ознаки уявної оборони. Вирішення питання про відповідальність при уявній обороні.
51. Поняття та підстава затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Ознаки правомірного затримання.
52. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
53. Поняття крайньої необхідності за ч. 1 ст. 39 КК України, її підстава та ознаки.
54. Відмінність крайньої необхідності від необхідної оборони та затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
55. Поняття покарання та його ознаки. Питання про мету покарання в науці кримінального права.
56. Мета покарання відповідно до ч. 2 ст. 50 КК України.
57. Поняття та ознаки системи покарань. Система покарань за чинним законодавством про кримінальну відповідальність.
58. Поняття, значення та види класифікацій покарань.
59. Загальні засади призначення покарання.
60. Загальна характеристика та значення для призначення покарання обставин, що пом'якшують покарання.
61. Загальна характеристика та значення для призначення покарання обставин, що обтяжують покарання.
62. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення.
63. Призначення покарання за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті.
64. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.
65. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.
66. Призначення покарання за сукупністю вироків.
67. Поняття вбивства та його види (класифікація). Загальна характеристика.
68. Умисне вбивство двох або більше осіб (п. 1 ч. 2 ст. 115 КК України), вчинене з особливою жорстокістю (п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України), вчинене способом, небезпечним для життя багатьох осіб (п. 5 ч. 2 ст. 115 КК України).
69. Умисне вбивство малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для

винного перебувала у стані вагітності (п. 2 ч. 2 ст. 115 КК України), заручника або викраденої людини (п. 3 ч. 2 ст. 115 КК України), на замовлення (п. 11 ч. 2 ст. 115 КК України).

70. Умисне вбивство з корисливих мотивів (п. 6 ч. 2 ст. 115 КК України), з хуліганських мотивів (п. 7 ч. 2 ст. 115 КК України), особи чи її близького родича у зв'язку з виконанням цією особою службового або громадського обов'язку (п. 8 ч. 2 ст. 115 КК України), з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості (п. 14 ч. 2 ст. 115 КК України).

71. Умисне вбивство з метою приховати інше кримінальне правопорушення або полегшити його вчинення (п. 9 ч. 2 ст. 115 КК України), поєднане з зґвалтуванням або сексуальним насильством (п. 10 ч. 2 ст. 115 КК України), вчинене за попередньою змовою групою осіб (п. 12 ч. 2 ст. 115 КК України), вчинене особою, яка раніше вчинила умисне вбивство, за винятком вбивства, передбаченого ст.ст. 116-118 КК (п. 13 ч. 2 ст. 115 КК України).

72. Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання (ст. 116 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

73. Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (ст. 117 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

74. Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони, а також у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення (ст. 118 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

75. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК України): поняття, ознаки та види.

76. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122 КК України), його поняття, види та критерії визначення.

77. Умисне легке тілесне ушкодження (ст. 125 КК України): поняття, ознаки та види.

78. Зґвалтування (ст. 52 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

79. Сексуальне насильство (ст. 153 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

80. Примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.

81. Вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку (ст. 155 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

82. Розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

83. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти власності.

84. Поняття викрадення чужого майна та його ознаки. Предмет викрадення: його фізична, соціальна, економічна та юридична ознаки. Форми викрадення в залежності від способу вилучення чужого майна.

85. Крадіжка (ст. 185 КК України). Поняття та види таємного викрадення. Момент закінчення крадіжки. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.
86. Грабіж (ст. 186 КК України). Характеристика відкритого викрадення. Момент закінчення грабежу. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.
87. Розбій (ст. 187 КК України). Поняття та ознаки розбою. Безпосередній об'єкт розбійного нападу. Насильство як спосіб розбійного нападу. Момент закінчення розбою. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки розбою.
88. Відмежування крадіжки від грабежу та насильницького грабежу від розбою.
89. Відмежування розбою від насильницького грабежу та бандитизму.
90. Вимагання (ст. 189 КК України). Поняття та ознаки вимагання, кваліфікуючі ознаки. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.
91. Відмежування вимагання, поєднаного з насильством, від розбою.
92. Шахрайство (ст. 190 КК України). Поняття, спосіб вчинення та інші ознаки шахрайства, кваліфікуючі ознаки. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.
93. Відмежування шахрайства від крадіжки, поєднаної з обманом.
94. Групове порушення громадського порядку (ст. 293 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.
95. Масові заворушення (ст. 294 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.
96. Хуліганство (ст. 296 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.
97. Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого (ст. 297 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.
98. Жорстоке поводження з тваринами (ст. 299 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі та особливо кваліфікуючі ознаки.
99. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність (ст. 304 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.